

DATOS IDENTIFICATIVOS

Cuidados de enfermería nas enfermidades infecciosas

Materia	Cuidados de enfermería nas enfermidades infecciosas			
Código	V52G140V01402			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Morano Amado, Luis Enrique			
Profesorado	Morano Amado, Luis Enrique			
Correo-e	lmorano@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>(*)La importancia de las enfermedades infecciosas como causa de sufrimiento y muerte no ha disminuido a pesar de los progresos que se han producido en todas las areas del conocimiento medico. Las enfermedades infecciosas constituyen la primera causa de muerte en el mundo y siguen produciendose cambios en ellas que justifican su importancia. Entre estos cambios se incluyen el mayor numero de personas susceptibles de adquirir infecciones, el aumento de la infeccion nosocomial, la epidemia de la infeccion por VIH, la aparicion de nuevos microorganismos, el desarrollo de nuevas tecnicas de microbiologia molecular que permiten el diagnostico de muchas enfermedades infecciosas. Los profesioneales de enfermeria se enfrentan necesariamente con los pacientes que padecen un proceso infeccioso, a la que deben de prestar cuidados de enfermeria. El conocimiento de la epidemiologia, etiologia, diagnostico y acercameinto terapeutico de estos procesos, es clave para prestar unos cuidados sanitarios de calidad.</p>			

Competencias de titulación

Código	
A9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
A28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
A29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os procesos *fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.	A9
Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.	
Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.	A29
Analizar os datos recolleitos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.	A30
Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.	A32

Contidos

Tema

1.-RECOLLEITA, TRANSPORTE Y CONSERVACIÓN E INDICACIONES CLINICAS DE MOSTRAS PARA ESTUDIOS MICROBIOLÓGICOS	<ul style="list-style-type: none"> 1.1-MOSTRAS NON VALIDAS PARA CULTIVO 1.2-MICROORGANIMOS ESPECIAIS 1.3-NORMAS XERAIS 1.4-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE LÍQUIDOS ORGÁNICOS 1.5-RECOLLEITA DE HEMOCULTIVOS 1.6-RECOLLEITA DE HEMOCULTIVOS DE LISIS-CENTRIFUGACIÓN 1.7-ESTUDO DE INFECCIÓN RELACIONADAS CON CATÉTERES CENTRAIS 1.8-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE TRACTO RESPIRATORIO SUPERIOR 1.9-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE TRACTO RESPIRATORIO INFERIOR 1.10-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE PEL E TECIDOS BRANDOS 1.11-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE MATERIAL PROTÉSICO 1.12-VÁLVULAS E VERRUGAS CARDÍACAS 1.13-RECOLLEITA DE MOSTRAS OCULARES 1.14-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE OÍDOS 1.15-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE TRACTO GENITAL 1.16-RECOLLEITA DE MOSTRAS DO TRACTO GASTROINTESTINAL 1.17-RECOLLEITA DE MOSTRAS DE OURIÑA 1.18-RECOLLEITA DE MOSTRAS AMBIENTAIS 1.19-RECOLLEITA DE MOSTRAS PARA ESTUDOS DE SEROLOGIA INFECCIOSA 1.20-RECOLLEITA DE MOSTRAS PARA ESTUDOS DE MICROBIOLOGIA MOLECULAR EN SANGUE 1.21-RECOLLEITA DE MOSTRAS PARA CULTIVO DE MICOBACTERIAS 1.22-RECOLLEITA DE MOSTRAS PARA CULTIVO DE HONGOS 1.23-RECOLLEITA DE MOSTRAS PARA ESTUDO DE PARÁSITOS 1.24-RECOLLEITA DE MOSTRAS PARA ESTUDO DE VIRUS
2.-Prevención da Exposición Profesional a Axentes Biolóxicos Transmisibles polo Sangue	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.-Epidemiologia dos Accidentes Profesionais 2.2-Hepatitis B 2.3-Hepatitis C 2.4-VIH/SIDA 2.5-Prevención Primaria <ul style="list-style-type: none"> 2.5.1-Bioseguridad 2.5.2-Precaucións Estándar 2.5.3-Equipos de Protección Persoal (EPI) 2.5.4-Vacunación fronte á Hepatitis B 2.6-Prevención Secundaria <ul style="list-style-type: none"> 2.6.1-Tratamento Local 2.6.2-Avaliación da Exposición e da Fonte 2.6.3-Profilaxis Postexposición (PPE) fronte á Hepatitis B 2.6.4-Profilaxis Postexposición (PPE) fronte á Hepatitis C 2.6.5-Profilaxis Postexposición (PPE) fronte ao VIH/SIDA 2.6.6-Consellos a Traballadores Sanitarios Expostos a Fontes Positivas 2.7-Profesionais Portadores de Virus Transmisible polo Sangue
3.-Hepatitis Virales	<ul style="list-style-type: none"> 3.1-Etiologia das hepatitis aguda 3.2-Clasificación dos virus da hepatitis viral 3.3-Hepatitis viral A
4.-Hepatitis B	<ul style="list-style-type: none"> 4.1-Epidemiologia 4.2-Historia natural 4.3-Diagnostico serologico e molecular da infección polo virus da hepatitis B 4.4-Indicacións de tratamento 4.5-Tratamento das hepatitis B AgHBe positivo 4.6-Tratamento da hepatitis crónica B HBe antígeno negativo 4.7-Coinfección Virus da hepatitis B e VIH 4.8-Profilaxis da infección polo Virus de hepatitis B 4.9-O virus da hepatitis B e hepatocarcinoma
5.-Hepatitis C	<ul style="list-style-type: none"> 5.1-Biologia do virus da hepatitis C 5.2-Métodos serológicos e moleculares para o diagnóstico e manexo da infección polo virus da hepatitis C 5.3-Características epidemiolóxicas da infección polo virus da hepatitis C 5.4-Historia natural da infección polo virus da hepatitis C 5.5-Monitorización virolóxica 5.6-Tratamento da hepatitis C no ano 2012 5.7-Novos fármacos de acción directa fronte ao virus de hepatitis C 5.8-Coinfección hepatitis C e VIH 5.9-Manexo dos efectos secundarios do tratamento antiviral na hepatitis crónica 5.10-Transplante hepático

6.-Virus da inmunodeficiencia humana (VIH)	6.1-O virus da inmunodeficiencia humana. Axente etioloxico do síndrome de inmunodeficiencia adquirida (SIDA) 6.2-Diagnóstico de laboratorio da infección por VIH 6.3-Historia natural e clasificación da infección polo VIH 6.4-Mecanismos de transmisión do VIH e o seu prevención 6.5-Epidemioloxía do VIH e da SIDA 6.6-Infeccións e Tumores asociados á infección polo VIH 6.7-Diagnóstico, Prevención e Tratamento en pacientes infectados polo VIH 6.8-Tratamento antirretroviral para adultos e adolescentes ano 2012 6.9-Características dos fármacos antirretrovirais 6.10-Alteracións metabólicas, enfermidade cardiovascular e lipodistrofia 6.11-Outros efectos adversos do tratamento antirretroviral 6.12-Internet e SIDA
7.-Infeccións do Sistema Nervioso Central	7.1-Meningitis aguda 7.2-Encefalitis 7.3-Absceso cerebral 7.4-Empiema subdura 7.5-Absceso epidural 7.6-Tromboflebitis intracraneal supurada
8.-Infeccións pleuropulmonares	8.1-Neumonía adquirida na comunidade 8.2-Absceso de pulmón 8.3-Empiema pleural
9.-Infeccións urinarias	9.1-Concepto e definición 9.2-Epidemioloxía 9.3-Etioloxía 9.4-Patoxenia 9.5-Manifestacións clínicas 9.6-Diagnóstico microbiolóxico 9.7-Tratamento 9.8-Profilaxis da infección urinaria recorrente 9.9-Absceso renal
10.-Tratamento das infeccións en unidades de medicina intensiva	10.1-Clasificación das infeccións en unidades de coidados intensivos 10.2-Infeccións máis frecuentes 10.3-Prescrición de antibióticos en pacientes críticos 10.4-Vixilancia microbiolóxica para detectar a aparición de cepas multirresistentes 10.5-Protocolos terapéuticos das infeccións máis frecuentes 10.6-Tratamento das infeccións producidas por patóxenos multirresistentes 10.7-Formas especiais de administración de antibióticos 10.8-Política de antibióticos nas unidades de coidados intensivos
11.-Endocarditis infecciosa	11.1-Concepto 11.2-Patoxenia 11.3-Etioloxía 11.4-Cadro clínico 11.5-Diagnóstico e exames complementarios 11.6-Prognóstico 11.7-Tratamento 11.7.1-Normas xerais 11.7.2-Tratamento domiciliario 11.7.3-Tratamento antibiótico 11.7.4-Tratamento quirúrgico 11.8-Profilaxis
12.-Bacteriemia, sepsis, sepsis grave e shock séptico	12.1-Definicións 12.2-Epidemioloxía 12.3-Sepsis na unidade de coidados intensivos 12.4-Fisiopatoloxía 12.5-Aproximación ao paciente con sepsis 12.6-Probas de laboratorio 12.7-Tratamento antibiótico 12.8-Tratamento de soporte 12.9-Clasificación das bacteriemias 12.10-Diagnóstico das bacteriemias 12.11-Manifestacións clínicas das bacteriemias 12.12-Tratamento das bacteriemias

13.-Infeccións postoperatorias e profilaxis antimicrobiana	13.1-Incidencia 13.2-Etioloxía das infeccións da ferida operatoria 13.3-Factores de risco no desenvolvemento da infección da ferida quirúrgica 13.4-Diagnóstico e tratamento da infección da ferida operatoria 13.5-Consecuencias da infección da ferida quirúrgica 13.6-Prevención da infección quirúrgica. Profilaxis antibiótica
14.-infeccións en pacientes especiais	14.1-Infeccións en grandes queimados 14.2-Infeccións en lesionados medulares 14.3-Infeccións en anciáns
15.-Enfermidades infecciosas importadas en inmigrantes e viaxeiros	15.1-Enfermidades infecciosas importadas en inmigrantes 15.2-Enfermidades infecciosas importadas en viaxeiros 15.3-Achegamento ao viaxeiro con síndrome febril
16.-Manexo das enfermidades infecciosas no medio extrahospitalario	16.1-Papel da Atención Primaria 16.2-Concepto de tratamento ambulatorio antimicrobiano parenteral 16.3-Concepto de unidades alternativas á hospitalización convencional 16.4-Criterios de utilización do tratamento antimicrobiano parenteral ambulatorio 16.5-Organización dun programa de tratamento antimicrobiano parenteral ambulatorio
17.-Infección asociada a cuidados sanitarios (infección nosocomial)	17.1-Epidemioloxía 17.2-Etioloxía 17.3-Aspectos Clínicos 17.4-Prevención e Control

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	45	67	112
Seminarios	18	18	36
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Los alumnos pueden hacer las consultas personalmente durante las tutorías o por correo electrónico en las siguientes direcciones: victor.delcampo.perez@sergas.es jose.ramon.lopez.martinez@sergas.es
Seminarios	Los alumnos pueden hacer las consultas personalmente durante las tutorías o por correo electrónico en las siguientes direcciones: victor.delcampo.perez@sergas.es jose.ramon.lopez.martinez@sergas.es

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	(*)Asistencia y participación en las clases magistrales	10
Seminarios	(*)Actividades *enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten #afondar ou *complementar os contidos da materia. Pódense empregar como *complemento das clases teóricas.	20
Probas de tipo test	(*)Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, *emparejamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Ausina Ruiz, V, **Tratado SEIMC de Enfermedades Infecciosas y Microbiología Clínica**, 1ª Edición,
Fauci, A, **Harrison Principios de Medicina Interna**, 17ª Edición,

Netter, F, **Medicina Interna**, 1ª Edición,
Mensa, J, **Guia de Terapeutica Antimicrobiana 2012**, 20ª Edición,
Gatell, J, **Guia Practica del SIDA 2011**, 11ª Edicion,
Soriano, V, **Manual del SIDA**, 9ª Edicion,
Guarner, C, **Hepatitis C**, 1ª Edición,
Balanzó, **Hepatitis B**, 1ª Edición,
Hoffmann, C, **HIV 2011**, 19ª Edicion,
Mandell, G, **Principles and Practice of Infectious Diseases**, Seventh edition,
Clinical Care Options, Hepatitis, <http://www.clinicaloptions.com/hepatitis.aspx>,
Clinical Care Options, HIV, <http://www.clinicaloptions.com/HIV.aspx>,
HIV and Hepatitis, <http://www.hivandhepatitis.com/>,
Unversity of Liverpool. Interactions HIV, <http://www.hiv-druginteractions.org/>,
Unversity of Liverpool. Interactions Viral Hepatitis, <http://www.hep-druginteractions.org/>,
Fariñas, C, **Medicine. Enfermedades Infecciosas**, Volumen 10. Numeros 50-59,

---

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/V52G140V01405

Prácticas clínicas V/V52G140V01406

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Enfermería comunitaria I/V52G140V01104

Estatística: Estadística/V52G140V01106

Enfermería clínica I/V52G140V01204

Enfermería clínica II/V52G140V01205

Farmacología e dietética/V52G140V01203

Enfermería clínica III/V52G140V01301